

Aan de leden van de raad,
namens Algemeen Bestuur van Cure

Geachte leden van de raad,

Inleiding

De drie gemeenten Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard, sinds januari 2014 verenigd in de Gemeenschappelijke regeling Cure (hierna: Cure), hebben in 2012 het Manifest voor een afvalloze samenleving ondertekend en hebben de uitvoering van de ambities overgedragen aan Cure.

Cure heeft, mede op basis van de landelijke en regionale ambities voor een circulaire economie en de afvalbeleidsdoelen van de drie gemeenten een aantal doelstellingen geformuleerd waar Cure namens de drie gemeenten de komende jaren op focust. Cure heeft als uitgangspunt gekozen voor het faciliteren van hergebruik van alle ingenomen afvalstromen, in plaats van reduceren van restafval. Hierbij neemt Cure geen genoegen met minder dan 100%. De opdracht die het Algemeen Bestuur Cure heeft gegeven is om te streven naar:

1. 100% recycling in 2020;
2. Service aan de burger omhoog;
3. Economisch meest efficiënt (laagst mogelijke kosten);
4. Werkgelegenheid creëren in de regio.
5. Circulaire Regionale Economie stimuleren

Na een uitgebreid onderzoek heeft Cure de gemeenten geadviseerd om voor een verdere reductie van de hoeveelheid restafval te kiezen voor bronscheiding, in combinatie met nascheiding. Voor wat betreft een keuze voor een nascheidingstechniek heeft Cure geadviseerd om te kiezen voor de toepassing van de Renescience-techniek, zoals die is ontwikkeld door het Deense bedrijf Ørsted, voorheen DONG Energy geheten. Deze beleidskeuze is meerdere keren besproken met de drie gemeenteraden. Omdat de techniek nog in een ontwikkelfase zat en er op grotere schaal nog geen ervaring mee is opgedaan, waren de reacties van de raden terughoudend. Men was wel overtuigd van de mogelijkheden van de toepassing van de techniek op zich, maar had vraagtekens bij het feit dat het nog geen aantoonbaar bewezen techniek is. Ook de financiële gevolgen waren lange tijd onduidelijk. Uiteindelijk is een voorstel besproken in de gemeenteraden en zijn de ontvangen zienswijzen voorgelegd aan het bestuur van Cure, waarbij het Algemeen Bestuur van Cure uiteindelijk een definitief besluit heeft genomen. Hierbij is uiteraard rekening gehouden met de uitgebrachte zienswijzen van de gemeenteraden.

Besluiten Algemeen Bestuur Gr Cure

In de vergadering van 10 mei 2017 heeft het Algemeen Bestuur besloten om deel te nemen in de Cure DONG Energy Renescience B.V., met als enig doel om de businesscase Renescience te voltooien.

Voordat het bestuur dit besluit heeft genomen zijn de raden van de drie Cure-gemeenten in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen ("zienswijzen") kenbaar te maken. De gemeenteraden hebben in deze zienswijzen aangegeven dat er geen sprake kan zijn van onomkeerbare beslissingen, geen investeringen gedaan mogen worden alvorens is ingestemd met de finale investeringsbeslissing ("de businesscase"). Daarnaast hebben de afzonderlijke gemeenteraden ook nog andere voorwaarden genoemd waaraan de businesscase moet voldoen. De belangrijkste hiervan zijn:

- a. Er moet sprake zijn van een aantoonbaar bewezen techniek;
- b. Er mag niet risicodragend geïnvesteerd worden;
- c. De aan te leveren tonnen afval moeten gegarandeerd zijn.

Naast bovenstaande besluit heeft het Algemeen Bestuur op 3 juli 2019 ook besloten om deel te nemen in een vennootschap (SPV) ten behoeve van de bouw en exploitatie van een productie-installatie voor groengas, met als doel om de SDE+ subsidie veilig te stellen. Ook voordat het bestuur dit besluit nam, zijn de drie gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijzen hierover kenbaar te maken.

Via deze brief willen wij u graag informeren over de stand van zaken met betrekking tot het Renescience-project en daarbij behorende zaken.

Bespreking voorwaarden

Ad a. Aantoonbaar bewezen nascheidingstechniek

Uit onderzoek is gebleken dat de Renescience-techniek veel potentie heeft. Echter, de Renescience-techniek heeft zich tot op heden niet op praktijkschaal bewezen met betrekking tot het nascheidingsrendement van het afval, de samenstelling en hoeveelheid van de biovloeistof en de hoeveelheid gas die per ton te vergisten biovloeistof ontstaat. Dit ondanks de kansen die Cure, Ørsted heeft geboden om Cure van de specifieke werking van de Renescience techniek en haar specifieke toepassing voor de Cure gemeenten te overtuigen.

Ad b. Niet risicodragend investeren

Na het aantreden van de nieuwe coalities in de gemeenten is met name dit punt verder aangescherpt. De raden waren hier heel duidelijk in: er mag niet risicodragend geïnvesteerd worden door Cure. Vanaf februari is dit standpunt dan ook verwoord door de voorzitter van Cure in diverse overleggen met Ørsted. Ørsted heeft hiermee ingestemd door enkele doorrekeningen te doen welke extra kosten zouden ontstaan voor Cure, wanneer een investeringsverdeling van 5% door Cure en 95% door Ørsted gehanteerd zou worden. Deze voorstellen zijn niet verder uitgewerkt nadat Ørsted, tot verrassing van Cure, in december 2019 te kennen gaf de samenwerking (de Joint Venture) met Cure niet verder voort te willen zetten.

Ad c. Zekerheid tonnage huishoudelijk afval

De Cure-gemeenten hebben zelf onvoldoende ton huishoudelijk afval tot hun beschikking voor een optimale schaalgrootte ten behoeve van de Renescience-nascheidingsfabriek. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden, waaruit is gebleken dat omringende gemeenten en bedrijven voldoende afval ter beschikking kunnen stellen om te kunnen voorzien in de behoefte van de

nascheidingsfabriek van minimaal 120.000 ton huishoudelijk afval. Aansluitend aan de inventarisatie heeft Cure 4 afvalbedrijven benaderd die jaarlijks grote hoeveelheden op huishoudelijk afval gelijkend materiaal beheren en alle regiogemeenten. Alle met dezelfde vraag of zij bereid zouden zijn tegen de juiste voorwaarden hun afval aan te bieden aan een te realiseren nascheidingsinstallatie. Deze inventarisatie wijst uit dat er ruim voldoende afval in de regio aanwezig is om aan de vraag van 120.000 ton per jaar te voldoen. Echter alvorens deze gemeenten en bedrijven zich konden committeren hun huishoudelijk afval aan Cure ter beschikking te stellen, wilden zij eerst zekerheid over de prijs (het poorttarief). De hoogte van het poorttarief kon echter niet voldoende zeker worden vastgesteld, aangezien de businesscase niet voltooid is. Met andere woorden: zolang de businesscase niet rond is, kunnen er ook geen overeenkomsten worden gesloten met deze omringende gemeenten en/of bedrijven en kan niet met zekerheid worden gesteld dat er voldoende ton huishoudelijk afval is voor de Renaissance-nascheidingsfabriek.

Conclusie ten aanzien van de businesscase Renaissance

Gelet op het bovenstaande heeft het Algemeen Bestuur van Cure helaas geconcludeerd dat de businesscase Renaissance niet haalbaar is binnen de kaders die door de gemeenteraden zijn meegegeven. De Renaissance-techniek heeft zich (nog) niet aantoonbaar bewezen. Daarbij zit Cure al geruime tijd met Ørsted in de Joint Venture en komt er – ondanks vele pogingen hiertoe – niet uit met Ørsted. Bovendien is het niet mogelijk gebleken om – zonder een concrete prijs per ton afval (poorttarief) te kunnen voorleggen aan derde gemeenten en/of bedrijven – het benodigde minimum van 120.000 ton huishoudelijk afval zeker te stellen.

Daarom heeft het Algemeen Bestuur besloten om het Renaissance-project te beëindigen.

Overige zaken

Nu het project is beëindigd zijn er nog een aantal zaken waarover inmiddels ook een besluit is genomen:

- Liquidatie en afwikkeling Joint Venture

Indien Ørsted of Cure de samenwerking wenst te beëindigen, dan moet de Joint Venture (de B.V. waarbinnen Ørsted en Cure voor dit project samenwerken) worden geliquideerd. Ørsted heeft met de brief van december 2019 de samenwerking in de Joint Venture opgezegd. Dit betekent dat de Joint Venture (JV) ophoudt te bestaan. Beide partijen zijn elkaar geen vergoeding verschuldigd als gevolg van het beëindigen van de Joint Venture. De afwaardering van de deelneming is in de buitengewone lasten opgenomen. De kosten voor liquidatie zijn ongeveer € 120.000.

Aanbesteding Productie-installatie groengas

De aanbestedingsprocedure die Cure was gestart voor de productie-installatie Groengas was erop gericht de SDE-beschikkingen veilig te stellen. In 2019 hebben de gemeenteraden ingestemd met de realisatie en exploitatie van de productie-installatie groengas via een concessie(overeenkomst). Cure heeft een Europese aanbestedingsprocedure georganiseerd. Hoewel de aanbestedingsprocedure niet tot 'geschikte inschrijvingen' (als bedoeld in de Aanbestedingswet) heeft geleid, heeft Cure een partij met inachtneming van de Aanbestedingswet kunnen selecteren voor de onderhandelingsprocedure.

Deze onderhandeling heeft nu tot een drietal problemen geleid die geleid hebben tot het besluit van het AB van Cure om de concessieovereenkomst niet te sluiten en de betreffende SDE-beschikkingen in te laten trekken:

1. Aanbiedende partij is van entiteit veranderd. Daarmee vervallen de voor dit project onmisbare ervaringseisen met het vergisten van bioliquid;
2. Daarnaast waren de condities waaronder de productie-installatie Groengas na 7 jaar eventueel zou kunnen worden overgenomen dermate hoog dat dat financieel gezien geen optie meer is;¹
3. De prijs² die de partij vraagt voor het vergisten van bioliquid kan daardoor niet meer wijzigen in het voordeel van Cure. Dat is ongunstig voor de integrale kosten van het nascheiden van huishoudelijk restafval.

Financiële gevolgen

In samenspraak met de accountant van Cure is de balans opgemaakt welke kosten er specifiek moeten worden toegeschreven aan het Renaissance project en specifiek aan het vergisting project. Desgevraagd heeft onze accountant aangegeven dat bij een besluit tot beëindiging van het Renaissance-project en vergisting project het hiervoor specifieke deel van de totale voorbereidingskosten, plus afwaardering van de deelneming in de Joint Venture, ten laste van het resultaat moet worden gebracht in boekjaar 2019. Door Cure wordt dit specifieke bedrag (op basis van de voorlopige jaarcijfers en vóór accountantscontrole) berekend op € 1.131k.

Eerder is al in het bestuur van Cure besloten de verdeling van deze kosten op basis van een vaste procentuele verdeling van te verrekenen:

- Eindhoven 70%
- Geldrop-Mierlo 17%
- Valkenswaard 13%

Cure heeft de totale kosten verrekend met het voorlopige operationele resultaat en komt tot het volgende totaaloverzicht.

Het algemeen bestuur van Cure heeft de wens om de voorbereidingskosten in Cure te houden. Zij zullen hier verder over besluiten bij het vaststellen van de jaarrekening van Cure. De uitslag van het advies van de taskforce is hierbij van belang.

	Eindhoven	Geldrop-Mierlo	Valkenswaard	Totaal
Operationeel resultaat (-/- = verlies)	200	117	30	346
Buitengewone lasten	-792	-192	-147	-1131
Naverrekening 2019 (voorlopige cijfers)	-592	-75	-117	-784

-/- = in naverrekening te ontvangen van gemeenten

+ = in naverrekening te betalen aan gemeenten

¹ De koopprijs van de installatie is bedrijfsvertrouwelijke informatie en daarom hier niet vermeld.

² De prijs voor vergisting van bioliquid is bedrijfsvertrouwelijke informatie en daarom hier niet vermeld.

Instelling van een Taskforce

De beëindiging van de samenwerking met Ørsted betekent ook dat er verdere invulling moet worden gegeven aan de Cure-doelstellingen. Het Dagelijks Bestuur heeft in haar vergadering van 15 januari jl. besloten om een Taskforce in te stellen die onderzoekt hoe de originele doelstelling van 0% restafval / 100% hergebruik – rekening houdend met de verkregen kennis en resultaten van de afgelopen jaren – kan worden gerealiseerd. Verder hebben zij de opdracht een advies te geven hoe de totale voorbereidingskosten op enig moment als gevolg van dit project kunnen worden gecompenseerd aan Cure. De Taskforce zal worden voorgezeten door een directieraadslid van de gemeente Eindhoven en verder bestaan uit leden die van of namens de deelnemende gemeente zitting nemen. De opdracht is als bijlage toegevoegd.

Hoogachtend,

Namens het Algemeen Bestuur van Cure

F.A.M.L.P. van Strijp

Secretaris

Bijlage: Opdrachtformulering Taskforce

Op te leveren adviezen.

1. Hoe kunnen de gemeenten van Cure hun doelstelling om te komen tot 0% te verbranden afval en 100% hergebruik van ontstane afvalstromen optimaal realiseren?
2. Wanneer kunnen deze plannen worden gerealiseerd?
3. Welke governance structuur past het beste bij de gedefinieerde oplossingsmogelijkheden?
4. Welke samenwerkingspartners moeten daarbij betrokken worden (overheid en afval), en betrek daarbij de relatie met de werkgroep van de Provincie
5. Stel een advies op hoe de totale voorbereidingskosten op enige moment als gevolg van dit project kunnen worden gecompenseerd aan Cure
6. Stel een budget op met de te verwachte projectkosten

Kaderstellend bij adviezen:

Toets de adviezen op de kaders en doelstellingen die de gemeenten Cure hebben meegegeven:

1. Criteria benoemd door Cure gemeenten
 - a. 100% scheidingsrendement
 - b. Hoog serviceniveau voor inwoners
 - c. Stimuleren van regionale circulaire economie
 - d. Laagst mogelijke kosten
 2. Kaders geschetst door gemeenten
 - a. Werken met bewezen technieken
 - b. Geen risicodragende investeringen
 - c. Geen verantwoording over afval tonnages niet binnen invloedsfeer van Cure
 3. Geef aan wat het te bereiken resultaat is op het vlak van:
 - a. Milieurendement
 - b. CO₂-reductie
 - c. Financieel rendement
 - i. Hierbij is het van belang dat de door Cure gemaakte kosten voor de voorbereiding van een mogelijke installatie op de locatie Cure kunnen worden gecompenseerd door samenwerking van meerdere partijen in een geadviseerde oplossing.
- Geef aan wat daarbij een passende governance is

Achtergronddocumenten:

Om te komen tot een compleet advies kan er gebruikt gemaakt worden van bestaande stukken, vergunningen, locatie en regionale initiatieven.

- Onderzoek van Cure naar realisatie 0% te verbranden afval en hun studie naar de mogelijkheden voor een nascheidingsinstallatie.
- Sluit aan bij het Initiatief van de regiogemeenten Den Bosch, Tilburg, Helmond, Oss, Meijerijstad en Cure gemeenten en provincie Noord-Brabant, die een gelijksoortige opdracht hebben.
- Bij Cure bestaande locatie en vergunningen.

Planning advies aan DB

- '50%-versie' bespreken in maart 2020
- Concept bespreken in april 2020
- Rapport beschikbaar voor bestuurlijke besluitvorming in mei 2020.

Rapporteert aan DB van Cure

De Taskforce zal bestaan uit leden van, of aangewezen door de gemeenten